

PSC-TARRAGONA
REFERÈNDUM SOBRE EL TRACTAT PEL QUAL S'ESTABLEIX UNA CONSTITUCIÓ PER EUROPA
(Tarragona, 10 de febrer de 2005)

Hola,

Molt bona tarda,

En primer lloc, gràcies per haver-me convidat a venir aquí a Tarragona a explicar i debatre entre tots aquest projecte de Constitució Europea que el proper dia 20 ens han cridat a ratificar. Bé, com que el Pau ja ha explicat una mica quines repercussions pot tenir per als joves aquesta Constitució i, sobretot, la importància que té que la gent anem a votar, a mi m'agradaria fer un repàs una mica més general sobre què és i què diu l'anomenat "*Tractat pel qual s'estableix una Constitució per Europa*".

Primer de tot, cal dir que **parlem d'Europa**, perquè hem de ser conscients del què ens estem jugant.

Parlem de l'Europa que en el segle que deixem enrera no era l'espai de pau i de progrés que és avui, sinó que era un escenari de guerres, destruccions i morts.

Parlem de l'Europa que ens ha fet sortir de la cua dels països europeus, i que en ha ajudat a modernitzar el nostre país i la nostra economia.

Parlem de l'Europa que han conegut els joves que s'han pogut beneficiar del programa ERASMUS.

Parlem de l'Europa que simbolitza els valors i els ideals de democràcia, de pau, de dignitat, de solidaritat, de llibertat i de progrés que voldríem que guessin el nostre futur compartit.

I parlem d'Europa perquè és l'espai natural de la nostra vida. Tot avui, i especialment en el món de la globalització passa per Europa.

La Constitució comporta notables avenços en molt s sentits.

Primer, en **democràcia**.

Aquest és un **text constitucional més democràtic que qualsevol dels tractats anteriors existents**, també del Tractat de Niça.

Des dels seus inicis, i durant els disset mesos que van durar els treballs de la **Convenció**, el **projecte de Tractat es va elaborar amb la participació de la societat civil, que hi va poder participar directament i a través d'Internet.**

Molt important és que el projecte de Constitució Europea reconeix el **dret d'iniciativa legislativa popular**, un mecanisme de democràcia directa pel qual almenys un milió de ciutadans de diferents països podran presentar a la Comissió un "projecte de llei" perquè sigui discutit.

I jo crec que això és una **novetat molt i molt positiva**, no només **per al foment d'una ciutadania més activa**, sinó també **per estimular la participació dels joves i també del conjunt de la societat en la vida política tant europea com a nivell més local**, fonamental per aconseguir **recuperar la il·lusió de la ciutadania en les eleccions i pels canvis de polítiques** que tant poden fer decantar la balança, segons sigui quin sigui el tarannà d'un govern.

El projecte constitucional també **millora la legitimitat i l'eficàcia** de les institucions comunitàries. En particular, **el Parlament Europeu –representant directe dels ciutadans– surt reforçat: co-legisla amb el Consell, co-decideix amb els temes pressupostaris i elegix el President de la Comissió Europea.**

Un altre element de democratització és que, tal i com estableix el Protocol sobre subsidiarietat, si s'aprova la Constitució, abans de proposar una llei europea, **la Comissió haurà de tenir en**

compte la dimensió regional i local de les accions previstes. És a dir, haurà de consultar bé el Parlament de Catalunya, bé els Ajuntaments abans d'executar un programa.

A més, **el Tribunal de Justícia de la Unió Europea serà competent per pronunciar-se sobre els recursos per violació del principi de subsidiarietat. I el Comitè de les Regions podrà interposar recursos en contra d'actes legislatius europeus que violin també aquest principi.**

A més, **la Constitució ha simplificat el sistema actual de presa de decisions en el sí de la Unió** (preveu l'extensió de la votació per majoria qualificada i redueix les àrees que s'hauran de decidir per unanimitat i **estableix un sistema de ponderació de vot que té en compte la població dels Estats**); **substitueix tots els tractats preexistents** (8 tractats i més de 50 protocols) i **concedeix personalitat jurídica pròpia a la Unió.**

Segon, en **drets socials.**

La Constitució que **integra la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió** i, això, sumat a l'**adhesió al Conveni Europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals**, significarà que **la Unió i totes les seves institucions, estaran jurídicament obligades a garantir que els drets fonamentals no només es respectin, sinó que es fomentin activament.**

La Constitució, a més, afirma drets com:

- la **igualtat entre dones i homes** - la Constitució obliga que la igualtat sigui no només un principi, sinó també un objectiu que serà judicialment exigible (és a dir, **serà un objectiu d'obligat compliment que serà possible de reclamar**), i a partir del qual els Estats estaran obligats a avançar mitjançant lleis;

- el **dret de treballar**;

- la **prohibició de tota discriminació basada en el sexe**, la raça, el color, els orígens ètnics o socials, les característiques genètiques, la llengua, la religió o les conviccions, les opinions polítiques o tota altra opinió, la pertinença a una minoria nacional, la fortuna, la naixença, una deficiència, l'edat o l'**orientació sexual** - aquest redactat concreta i amplia el de la Constitució espanyola, que en el seu article 14 només diu que "*Els espanyols seran iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social*".

- el dret de negociació i d'acció col·lectiva;

- el **dret a protecció contra tot acomiadament injustificat**;

- el dret a unes condicions de treball justes i equitatives; o

- el **dret a un ajut social i a un ajut d'habitatge, destinats a assegurar una existència digna a tots aquells que no disposen de recursos suficients**;

Molts d'aquests drets que per primera vegada contempla obligatòriament aquesta Constitució **no els trobem garantits a la Constitució de molts països** - especialment dels que acaben d'entrar a la Unió Europea-, la qual cosa posa les bases d'un model social més sòlid de cara al futur.

Per exemple, l'article II-93 de la Constitució Europea estableix que, per tal de poder conciliar la vida familiar i la professional, **tota persona té dret a ser protegida contra qualsevol acomiadament per una causa relacionada amb la maternitat, així com el dret a un permís pagat per maternitat i a un permís paternal amb motiu de naixement o de l'adopció d'un infant.**

En aquest sentit, **la Constitució europea també parla de medi ambient, de salut, de cultura, d'educació, de formació, d'esport...** I m'agradaria fer un incís en aquest punt perquè crec que, com a estudiants i com a professorat, us pot interessar molt.

L'article III-282 estableix que **la Unió Europea contribuirà al desenvolupament d'una educació de qualitat, fomentant la cooperació entre Estats membres i, si és necessari, recolzant i complementant l'acció d'aquests.** Entre els seus **objectius**, hi ha:

- **Desenvolupar la dimensió europea de l'ensenyament**, en particular, **mitjançant l'aprenentatge i la difusió de llengües dels Estats membres.**

- **Afavorir la mobilitat d'estudiants i de professors, fomentant en particular, el reconeixement acadèmic dels títols i dels períodes d'estudis.**

- **Afavorir el desenvolupament dels intercanvis de joves i animadors socioeducatius i fomentar la participació dels joves a la vida democràtica d'Europa.**

- **Fomentar el desenvolupament de l'educació a distància, i**

- **Estimular la cooperació en matèria de formació entre centres d'ensenyament o de formació professional i empreses**, és a dir, afavorir el pas de la vida acadèmica a la vida professional o laboral.

Així doncs, **és fonamental que els i les estudiants pugueu continuar beneficiant-vos dels programes i de les beques de mobilitat per estudiar a universitats estrangeres, no només d'Europa, sinó de la resta del món (Erasmus Mundus).**

La Constitució també marca com a **objectius socials**:

- **la plena ocupació,**
- **la lluita contra l'exclusió social,**
- **el desenvolupament sostenible,**
- **la justícia social, i**
- **l'economia social de mercat** -mentre que, fins ara, el terme "social" no figurava en el Tractats, on només es parlava d'una economia de mercat -. **Són o no són aquests els valors que ha defensat sempre el socialisme democràtic?**

I es tracta d'una Constitució que ha estat aprovada per la **Confederació Europea de Sindicats (CES)**, a la qual pertanyen la **UGT** i **CCOO**, que ha reconegut els seus avantatges i els avenços que representa per als treballadors i ciutadans de la Unió Europea.

A nivell **internacional**, la Constitució Europea **ens convé a tots els que creiem en una *pàtria humana***, a tots els que estem **en contra de les guerres**, que pensem que **un altre món és possible**, que cal que **la democràcia i els drets humans s'estenguin arreu**, que **cal promoure la sostenibilitat i el respecte al medi ambient**, que **cal regular l'economia globalitzada a través d'institucions internacionals i impulsar el desenvolupament dels països del Tercer Món.**

Tot això **sols pot ser possible amb una Europa més forta i més unida, amb més capacitat de decisió i amb més pes al món.**

- Com podem garantir un futur millor per aquest món globalitzat?

Enfortint Europa com a unitat política, econòmicament potent, socialment cohesionada, i compromesa amb el foment de la democràcia i els drets humans i socials arreu del món.

- Com farem front a la temptació unilateral dels Estats Units de George W. Bush?

Amb una Europa més forta i més unida.

- Com farem front a la manca de drets socials en els països del Tercer Món?

Exportant el model europeu d'equilibri entre creació de riquesa i cohesió social.

- Com competirem amb les potències econòmiques i en matèria de recerca dels Estats Units i el Japó?

Només sumant i unint esforços.

"El Tractat pel qual s'estableix una Constitució per Europa" crea un Ministre d'Afers Exteriors, que serà també vicepresident de la Comissió Europea, presidirà el Consell d'Afers Exteriors i serà recolzat per un **Servei Europeu d'Acció Exterior** que comptarà amb delegacions comunitàries a gairebé tots els països del món i parlarà en nom de la UE al Consell de Seguretat de Nacions Unides.

Això es traduirà també en una modernització de la política de seguretat i defensa, que oferirà a la Unió una capacitat operativa basada en mitjans civils i militars. per a missions fora de la Unió que tinguin coma objectiu garantir el manteniment de la pau, la prevenció de conflictes i el reforçament de la seguretat internacional, d'acord amb els principis de la Carta de Nacions Unides. I en **la creació d'un Cos Voluntari Europeu d'Ajuda Humanitària.**

En aquest terreny, i vull fer esment en aquest punt, **no és veritat el que diuen alguns que la Constitució sotmet la Unió Europea a l'OTAN ni que sigui una constitució bel·licista, dependent de l'estratègia dels Estats Units**: l'article I- 41 de la Constitució Europea estableix que **respectarà les obligacions derivades del Tractat de l'Atlàntic Nord per a determinats Estats membres que consideren que la seva defensa comuna es realitza en el marc de l'OTAN i que aquesta haurà de ser compatible amb la política comuna de seguretat i defensa de la Unió Europea.**

En fi, amigues i amics, la Constitució **donarà una major coherència a l'acció exterior de la Unió i facilitarà parlar amb una veu única**, tan necessària en la resolució de conflictes com han estat i continuen sent els de l'Iraq, el conflicte del Pròxim Orient, o la reconstrucció de les zones devastades pel tsunami...

I finalment, per **Catalunya. Per què creiem que a Catalunya hem de dir sí a la Constitució Europea?**

Hem de dir sí **per catalanisme i per europeisme.**

La construcció d'una Europa forta i la participació de Catalunya en aquesta Europa és el millor escenari pel catalanisme.

("Catalunya no te sentit ni futur fora d' Europa. Però Europa no serà plena sense Catalunya". J.LL.Carod Rovira)

Amb la nova Constitució i els acords sobre la presència del català i de les institucions autonòmiques a la Unió Europea, **estem avançant en la línia que sempre ha defensat el catalanisme polític.**

Per exemple, com ja he dit, si s'aprova la Constitució, **la Comissió haurà de consultar bé el Parlament de Catalunya, bé els Ajuntaments abans d'executar un programa.**

No podem dir no a la Constitució perquè no reconeix el **caràcter oficial del català. Avui, per primera vegada**, podem dir **que un govern de l'Estat espanyol** – que és a qui correspon- **ha presentat una proposta sobre la diversitat lingüística que, si és aprovada, permetrà que els catalans ens puguem dirigir a les institucions en la nostra llengua i rebre resposta també en català;** que puguem **expressar-nos en català en el Comitè de les Regions i en els Plens del Parlament Europeu...** Aquest és el camí que ens ajuda a trobar-nos com a catalans a Europa.

I també ha estat sota el govern socialista que per primera vegada un Conseller català ha format part de la delegació del govern espanyol en un Consell de Ministres de la Unió Europea.

I també ens interessa, des d'un punt de vista egoista, perquè econòmicament la UE ens ha ajudat moltíssim.

Des de 1987 fins el 2003, Espanya ha rebut de la Unió Europea un ingrés net de 85.269 milions d'euros. Això ha representat la **creació de 298.000 llocs de treball cada any.**

Els **Fons socials** de la Unió Europea **han arribat, entre l'any 2000 i el 2003, a 16 milions de persones** (entre els quals aturats, joves, dones i persones amb dificultats d'inserció sociolaboral).

170.000 joves han estudiat a universitats estrangeres gràcies al programa Erasmus.

Quatre de cada deu quilòmetres d'autovies i autopistes s'han finançat amb els fons europeus.

Els **ajuts directes** de la Unió Europea **representen el 24% de la nostra renda agrària.** De tots els ajuts de la Unió Europea **a la pesca** en el període **2000-2006**, el 46%, **1.712 milions d'euros correspon a Espanya.**

El 1986, quan entrem a la UE, la nostra renda era el 68% de la mitjana europea, ara és el 86%. Hem reduït en 18 punts la nostra diferència de renda amb la mitjana europea.

El 90% de la inversió estrangera que rebem prové de països de la Unió Europea. El 74% de les nostres exportacions va a països de la Unió. El 66% de les nostres importacions prové de països de la Unió. El 87% dels turistes provenen dels països de la Unió.

On som, sinó a Europa?

La Unió Europea ha portat extraordinaris beneficis al nostre país, beneficis econòmics i beneficis en termes socials, beneficis en infraestructures, beneficis en educació, beneficis a sectors vulnerables com l'agricultura i la pesca, beneficis per a la població menys afavorida..., i ens ha permès sortir de la cua de països europeus.

Evidentment la nostra evolució no és només gràcies a la nostra integració a la Unió Europea, però també és cert que **fora d'Europa el nostre progrés no hagués estat el que ha sigut, ni hagués estat tan ràpid** i crec que convindreu amb mi, que avui **en el món de la globalització, ens seria pràcticament impossible, fora d'Europa, trobar solucions a problemes que depassen ja les nostres fronteres.**

Parlem un moment de la deslocalització de les empreses, és un problema real i molt important que hem de resoldre. Molts han atribuït a l'ampliació de la Unió Europea i a la pròpia Unió aquests processos d'internacionalització de les empreses, però és al contrari, **la Unió Europea no és el problema, sinó la solució. La UE ens ha de permetre augmentar la nostra competitivitat gràcies a programes d'inversió en valor afegit, en tecnologies, en infraestructures, i evitar el dumping social i que el capital marxi a països on els costos de la mà d'obra són molt baixos en comparació als sous europeus.** Les empreses ja no volen anar a Polònia com anaven. La Unió anirà convergint en les seves polítiques, però, en canvi, marxen a l'Índia, a la Xina, i **només amb un pes econòmic més gran com el que representa per a nosaltres la Unió Europea podrem fer front als reptes que la globalització està fent emergir.**

Amics i amigues, al contrari del que afirmen els defensors del NO des de posicions pretesament d'esquerres, **el NO seria una victòria dels euroescèptics que ens faria retrocedir.**

És veritat que dretes i esquerres estan barrejades en el sí i en el no. Però en el **no** s'hi troben l'**ultradreta i, en general, tots els partits conservadors antieuropeus.**

És rellevant sobretot perquè **alguns dels defensors del "NO" estan intentant convèncer els ciutadans que si guanya el "NO" es produirà una renegociació del Tractat constitucional que portarà a una posició europeista més avançada. Però en què es basen? Amb les 2/3 parts del NO, que provenen dels antieuropeistes??!**

Podem estar d'acord amb algunes de les mancances que diuen té aquesta Constitució, amb el que segur no podem estar d'acord és amb el què hem de fer per anar més enllà en la construcció europea. **Un Sí és un Sí a Europa. Una victòria dels "NO", enfortiria la posició euroescèptica.**

I amb una Europa afeblida no farem el món millor que ens reclamen els que criden a les manifestacions: "un altre món és possible".

Diuen que la Constitució presenta un **dèficit democràtic**, però **amaguen que ha estat elaborada amb la participació de la societat civil, sindicats, PE, P.nacionals, representants dels governs,...**

Diuen que la Constitució és **neoliberal**, però **amaguen el reconeixement dels drets socials i el suport dels sindicats, i sobretot propicien la confusió entre el que és una Constitució del que és un programa de govern.**

Diuen que la Constitució és **estatista** i no recull el drets dels pobles, però **amaguen que la construcció europea la protagonitzen els Estats i els ciutadans, i que hi ha un avenç significatiu en el respecte a la diversitat...**

Diuen que la Constitució és **antiecologista**, però **amaguen que té el suport majoritari dels verds europeus.**

Diuen que la Constitució és **militarista**, però **amaguen que la Unió Europea no té forces armades pròpies, i els objectius que persegueix són el garantir el manteniment de la pau, la prevenció de conflictes i el reforçament de la seguretat internacional, d'acord amb els principis de la Carta de les NNUU.**

En resum, nosaltres estem pel sí per **tres raons** ben concretes:

1. **Perquè som Europa i volem esdevenir veritables ciutadans i ciutadanes europeus amb drets reconeguts com a tals.**
2. **Per garantir el dinamisme econòmic i la cohesió social**, per tenir més força en un món cada dia més globalitzat .(fabricació de l'Airbus.)
3. **Per tenir més pes internacional**, per aportar una nova forma de governança diferent de la dels Estats Units, que vetlli pels drets humans i per la preservació de la pau.

Moltes gràcies.

Possible rèplica a una crítica:

És evident que el Tractat no pot reconèixer el **dret al divorci, a l'avortament**, etc. Perquè, tot i que són drets que alguns Estats com el nostre reconeixen plenament, la seva inclusió en el Tractat constitucional podria despertar els recels o el rebuig de molts altres països on aquestes qüestions són tabú. Hem de tenir clar que:

- **tota Constitució és fruit d'un compromís,**
- **que l'actual projecte no impedeix en cap moment que s'adoptin polítiques en aquest sentit en aquells països que ho vulguin, i**
- **que no es tanca la porta a una futura revisió del Tractat.**

Resulta **irresponsable** fer un vot en contra per aquest motiu, **sense tenir en compte la oportunitat que pot representar aquesta Constitució per a molts països europeus, en àmbits tan diversos com el de la igualtat de gènere, la no discriminació per raons com l'orientació sexual, la protecció contra l'acomiadament injustificat, i d'altres drets socials que contribuiran a la modernització de les polítiques d'alguns Estats, que veuran ampliat els seus drets...**

Maria Badia i Cutchet
Secretària de Política Europea i Internacional del PSC.
Diputada al Parlament Europeu.